

Polityka Federacji Rosyjskiej wobec ludności muzułmańskiej w perspektywie wielokulturowości

mgr Aleksandra Koziół

Streszczenie

Celem rozprawy jest analiza polityki Federacji Rosyjskiej względem ludności muzułmańskiej z perspektywy wielokulturowości. Wyróżnienie ludności muzułmańskiej jako obiektu polityki związane jest bowiem z kwestiami odmienności kulturowo-religijnej tej grupy, przy czym zaznaczyć należy, że w przeciwieństwie do świata Zachodniego – większość wyznawców islamu w Rosji to ludność tubylcza. Mimo faktu, że Federacja Rosyjska jest państwem wielokulturowym, nie sformułowała ona jednak dotąd jasnej i spójnej polityki wobec różnych tożsamości swoich mieszkańców – religijnych, etnicznych, językowych czy kulturowych.

Dlatego też w badaniu podjęto się próby scharakteryzowania ludności muzułmańskiej w Federacji Rosyjskiej – jej tożsamości kulturowej, instytucji, a także potencjału demograficznego, co stanowiło punkt wyjścia do określenia formalno-prawnych, a także realnych elementów polityki rosyjskich władz wobec wyznawców islamu. Istotnym elementem badania były również kwestie sekurytyzacji czynnika islamskiego w polityce Federacji Rosyjskiej.

Ze względu na złożoność interakcji na linii państwo – społeczeństwo przeprowadzone zostały badania interdyscyplinarne. Obok dorobku metodologicznego nauk o polityce w rozprawie pojawiły się osiągnięcia innych dyscyplin, przede wszystkim filozofii, socjologii i prawa. Pod względem teoretycznym badanie opierało się w głównej mierze na zagadnieniu polityki uznania (różnicy) sformułowanej przez Charles'a Taylor'a w jego *The politics of recognition*.

Praca składa się z obszernego wstępu, który pozwala rozeznąć się w różnorodnych podejściach do kwestii tożsamości, a także czterech rozdziałów i zakończenia. Pierwszy rozdział przybliży różne tożsamości ludności muzułmańskiej w Federacji Rosyjskiej. Drugi skupia się na prawnych podstawach rosyjskiej polityki wobec muzułmanów, a trzeci – najobszerniejszy – pozwala zrekonstruować praktykę polityczną. Ostatni, czwarty rozdział wskazuje na charakterystyczny dla badań nad islamem element bezpieczeństwa. W zakończeniu stwierdzono, że Federacja Rosyjska w istocie prowadzi politykę uznania, czyni to jednak w charakterystyczny dla autorytarnego systemu władzy sposób. Uznaje zatem oddzielne

tożsamości mieszkańców, ale utrudnia ich artykułowanie, jeśli nie są one zgodne z oficjalną polityką władz.

A. Kozłowski